ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

<u>Πτυχιακή εργασία:</u>

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΔΗΣ ΩΣ ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Επιβλέπων καθηγητής: κ. Καμαρούδης Σταύρος

Δεύτερος βαθμολογητής: κ. Ακριτόπουλος Αλέξανδρος

Φοιτήτρια: Τερλέκη Παρασκευή

Α.Ε.Μ.: 3717

ΦΛΩΡΙΝΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Πτυχιακή εργασία με τίτλο «Ο Γεώργιος Μόδης ως πηγή της τοπικής ιστορίας» εκπονήθηκε στα πλαίσια της ολοκλήρωσης των προϋποθέσεων, για την λήψη του πτυχίου μου από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης με έδρα την Φλώρινα. Η ανάληψή της ορίστηκε τον Σεπτέμβριο του 2016, με υπεύθυνο καθηγητή τον κ. Καμαρούδη Σταύρο. Η ολοκλήρωσή της πραγματοποιήθηκε εντός των προβλεπόμενων, από το Α.Ε.Ι. Φλώρινας, χρονικών ορίων, τον Σεπτέμβριο του 2018.

Σκοπός μου κατά τη διάρκεια της συγγραφής, δεν ήταν μόνο η ορθή και όσο το δυνατόν η πληρέστερη ανάλυση του θέματος. Έγινε προσπάθεια, έτσι ώστε το περιεχόμενο της εργασίας να είναι κατανοητό και σαφές, γι' αυτό η ανάλυση του θέματος έγινε με χρήση πληθώρας γεγονότων. Ελπίζω το περιεχόμενο του να καλύπτει, όχι μόνο το εξεταζόμενο θέμα, αλλά να ανταποκρίνεται και στις απαιτήσεις των καθηγητών μου. Η επιλογή του θέματος αυτού ορίστηκε επειδή η καταγωγή μου είναι από τον Νομό της Φλώρινας κι έτσι θα είχα περισσότερες πληροφορίες για την ζωή και το έργο του Γεώργιου Μόδη. Το κυριότερο μέρος της εργασίας αυτής στηρίχθηκε σε κείμενα του Γεώργιου Μόδη που ήταν γραμμένα από τον ίδιο.

Θα ήθελα εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Καμαρούδη Σταύρο, για τη βοήθεια και τις χρήσιμες ιδέες του, που συνέβαλε για την συγγραφή και την βελτίωση της εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία εξιστορεί την ζωή του Γεώργιου Μόδη το βιογραφικό του, την χρονολογία της γέννησής του, τον τόπο που γεννήθηκε, για τους γονείς του και τις σπουδές του. Έπειτα μας λέει για κάποια από τα ταξίδια του στην Αθήνα και στην Φλώρινα και μετά για την διοικητική, πολιτική και κοινωνική του δράση (1912-1975). Στη συνέχεια διηγείται κάποια από τα δεκάδες έργα του Γεώργιου Μόδη τα οποία έχουν ως θέμα τον ανταρτοπόλεμο, τον κομμουνισμό κ.α.

Στόχος της εργασίας αυτής είναι ότι τα έργα του Γεώργιου Μόδη εκτός από την μεγάλη λογοτεχνική αξία που έχουν, είναι ότι και οι μαθητές αλλά και όσοι θα ενδιαφερθούν να διαβάσουν αυτήν την εργασία είναι να μάθουν ότι τα έργα του είναι σημαντική πηγή δευτερεύουσας ιστορίας.

Ο Γεώργιος Μόδης θεωρείται εμβληματική φυσιογνωμία του Μακεδονικού Αγώνα και ο κυριότερος συγγραφέας του, αφού συμμετείχε άμεσα σε αυτόν ως μέλος του αντάρτικου σώματος του Γεώργιου Βολάνη, στο οποίο κατατάχθηκε μόλις αποφοίτησε το 1906 από το Γυμνάσιο του Μοναστηρίου Πελαγονίας.

Ο Μόδης γεννήθηκε το 1887 στο Μοναστήρι και ως Μακεδονομάχος ζούσε στην περιοχή Μοριχόβου. Συμμετείχε σε πολλές συμπλοκές με Βούλγαρους κομιτατζήδες και τουρκικά στρατεύματα και τραυματίστηκε αντιμετωπίζοντας τους τελευταίους στην μάχη του Μοριχόβου.

Μετά τον τραυματισμό του εγκατέλειψε την ένοπλη δράση και η Εσωτερική Οργάνωση Μοναστηρίου τον διόρισε στην Μητρόπολη Εδέσσης και Φλωρίνης, στην Φλώρινα το 1909, όπου υπηρέτησε για μικρό χρονικό διάστημα. Στην συνέχεια επέστρεψε στο Μοναστήρι και

εργάστηκε ως δημοσιογράφος στην εφημερίδα *ΦΩΣ*, η οποία εκδίδονταν από την πολιτική Λέσχη Μοναστηρίου.

Ο Γεώργιος Μόδης σπούδασε Νομική και εμπορικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εκλέχθηκε επί σειρά ετών, βουλευτής Φλώρινας, ενώ διετέλεσε και Νομάρχης Κέρκυρας. Την περίοδο 1932-1933 ανέλαβε Γενικός Διοικητής Ηπείρου. Κατά την διάρκεια της Γερμανικής κατοχής συνελήφθη από τους Γερμανούς και φυλακίστηκε στις φυλακές του πρώην στρατοπέδου «Παύλου Μελά» Θεσσαλονίκης. Μόλις αφέθηκε ελεύθερος, φυγαδεύτηκε στην Μέση Ανατολή και επέστρεψε με την απελευθέρωση της χώρας μας τον Οκτώβριο του 1944 όπου και διορίστηκε Γενικός Διοικητής Μακεδονίας. Το 1950 ανέλαβε Υφυπουργός Εσωτερικών και το επόμενο έτος Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ανέπτυξε πλούσιο συγγραφικό έργο με κυριότερα έργα τις «Μακεδονικές Ιστορίες» και τους «Αγώνες στη Μακεδονία», του οποίου την συγγραφή δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει, καθώς απεβίωσε στις 18/6/1975. Υπήρξε μέλος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, και οργάνωσε επιτροπές Μακεδονομάχων με σκοπό την ανέγερση ανδριάντων Μακεδονομάχων. Η προσφορά του Γεωργίου Μόδη θεωρείται κεφαλαιώδους εθνικής σημασίας, διότι χωρίς το συγγραφικό έργο του ελάχιστοι θα είχαν ασχοληθεί με τον Μακεδονικό Αγώνα, αφού είναι ο πιο αυθεντικός διηγηματογράφος του, εξαιρετικός λογοτέχνης και πρωταρχική πηγή των γεγονότων που διαδραματίστηκαν στην Μακεδονία από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Μάλιστα ο ίδιος ανέφερε πως συνέγραψε για τον Μακεδονικό Αγώνα, διότι είχε αντιληφθεί ότι μεγάλο μέρος των Ελλήνων είχε άγνοια για τον συγκεκριμένο σύγχρονο Εθνικό

Αγώνα, ενώ οι Βούλγαροι διέθεταν τεράστιες βιβλιοθήκες προωθώντας την προπαγάνδα τους.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ο Γεώργιος Μόδης γεννήθηκε στις 1η Μαΐου 1887 στο Μοναστήρι Πελαγονίας. Ο Γεώργιος Μόδης ήταν το πρώτο παιδί του Χρήστου και της Δόμνας Μόδη. Για την γέννησή του συγκεκριμένη μαρτυρία από τα αρχεία της ελληνικής κοινότητας Μοναστηρίου δεν ήταν εφικτό να βρω. Υπάρχει όμως η γραπτή μαρτυρία[1] του ίδιου του Μόδη σε μια επιστολή του, όπως μαρτυρεί ο ερευνητής όπου μας πληροφορεί ότι γεννήθηκε στο Μοναστήρι την 1η Μαΐου 1887.

Ο Γεώργιος Μόδης σε ηλικία επτά ετών, το φθινόπωρο του 1894, άρχισε να φοιτά στην Α΄ τάξη της «Μουσικείου Αστικής Σχολής»[2] (εξαταξίου δημοτικού σχολείου) του Μοναστηρίου, μαζί με τα άλλα Ελληνόπουλα της ελληνικής κοινότητας. Ζωηρός και ασυμβίβαστος χαρακτήρας από ιδιοσυγκρασία, ο μαθητής Γεώργιος Μόδης μεγαλώνει μέσα σ' ένα κοινωνικό περιβάλλον έντονης αγωνιστικής δράσης και σκληρών εθνικών δοκιμασιών, όπου διαμορφώνεται η ισχυρή προσωπικότητά του, η οποία θα εκδηλωθεί σ' όλη της την έκταση στην κατοπινή του κοινωνικοπολιτική δράση[3] και στο συγγραφικό του έργο[4].

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 6.

2. Για τα σχολεία στο Μοναστήρι βλ.: Κ. Βαβούσκου, «Η απελευθέρωσις της Θεσσαλονίκης ως σύμβολον εθνικής ολοκληρώσεως». Θεσσαλονίκη 1968.

3. Βλ. Παράρτημα Β΄ , σσ. 173-204.

4. Βλ. Παράρτημα Γ΄ σσ. 205-233.

Το καλοκαίρι του 1900 τελείωσε τη «Μουσίκειο Αστική Σχολή» και το φθινόπωρο του ίδιου χρόνου (όταν ήταν 13 ετών) άρχισε να φοιτά στο Γυμνάσιο Μοναστηρίου ως το 1906. Μαθητής ακόμα του Γυμνασίου (4-9-1904) έγινε μέλος της «Εσωτερικής Επαναστατικής Οργάνωσης» Μοναστηρίου (Ε.Ε.Ο.Μ.).

Η αφοσίωσή του στον αγώνα της εθνικής άμυνας και η μεγάλη του αγάπη προς την πατρίδα τον κέντρισαν στις 2 Αυγούστου1906 να βγει αντάρτης στα βουνά του Μοριχόβου[5], όπου έδρασε με το ανταρτικό σώμα του οπλαρχηγού Γεώργιου Βολάνη ως τον Μάρτιο του 1907.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

5. Ορεινή περιοχή. Το 1912 περιήλθε στους Γιουγκοσλάβους. Εκτείνεται κατά μήκος των ελληνογιουγκοσλαβικών συνόρων στο ύψος του νομού Πέλλας. Κατά το μακεδονικό αγώνα (1903-1908) έδρασαν εκεί ελληνικά ανταρτικά σώματα. Πολλά διηγήματα του Μόδη εκτυλίσσονται στην περιοχή Μοριχόβου.

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΦΛΩΡΙΝΑ (1907-1912)

Τον Απρίλιο του 1907 μαζί με το σώμα του Γεώργιου Βολάνη αποσύρθηκε ο Μόδης στην Αθήνα[6] και το φθινόπωρο του ίδιου χρόνου γράφηκε, χωρίς εισαγωγικές[7] εξετάσεις, στην Νομική Σχολή[8] του Πανεπιστημίου της Αθήνας, ταυτόχρονα παρακολουθούσε μαθήματα και στην Ανώτατη Εμπορική Ακαδημία του Όθωνα Ρουσόπουλου.

Με την γενική αμνηστία του «Χουριέτ» επέστρεψε στο Μοναστήρι και ξανάρχισε την πατριωτική του δράση είτε στην Φλώρινα ως πράκτορας[10] του ελληνικού κομιτάτου του Μοναστηρίου (1909-1910) είτε στο Μοναστήρι ως συντάκτης της εβδομαδιαίας εφημερίδας «ΦΩΣ» του εκδότη Σπυρίδων Δούμα, που ήταν και πρόεδρος της πολιτικής «Λέσχης» Μοναστηρίου (1910-1912). Τα ταξίδια Μοναστήρι-Αθήνα ήταν πολύ συχνά την εποχή αυτή.

Στις 20 Μαρτίου πήρε[11] το πτυχίο της Νομικής και ξαναγύρισε στο Μοναστήρι, όπου μόνιμα εγκαταστημένος άρχισε να συνεργάζεται με τον Αλέξανδρο Σβώλο[12], συγγενή του, και τον αρχιδιάκονο τότε Αθηναγόρα (αργότερα Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως) στην μελέτη των κωδίκων της Μητροπόλεως Πελαγονίας. Τον Νοέμβριο του 1912 με πολλή πικρία απομακρύνθηκε για πάντα από την γενέτειρά του, το Μοναστήρι, και εγκαταστάθηκε πρόσφυγας στην Φλώρινα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

6. Βλ. Γ. Μόδη, «Στα μακεδονικά βουνά», Αθήνα 1930, σσ, 5,15,23 και Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 6.

7. Ο Μόδης προοριζόταν για τη Σχολή Ευελπίδων, γιατί δεν εισήλθε, μένει άγνωστο. Βλ. Γ. Μόδη, «Μακεδονικές Ιστορίες – Πενήντα Θρεφτάρια», Αθήνα 1954, σσ, 28-29.

8. Βλ. Παντελή Τσάλη, «Το δοξασμένο Μοναστήρι», Θεσ/νίκη 1932, σσ, 30-31.

9. Βλ. Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 6.

10. Πολιτειακή μεταβολή της θεοκρατικής απολυταρχίας των Σουλτάνων σε Συνταγματική κοινοβουλευτική δημοκρατία μετά την επανάσταση της 10-7-1908.

11. Βλ. Γ. Μόδη, «με αποστολή στη Φλώρινα», περ. «Αριστοτέλης», τχ. 26 (1961), σσ, 1-3.

12. Ο Αλέξανδρος Σβώλος γεννήθηκε το 1892 στο Κρούσοβο ή στην περιοχή Μοριχόβου της Βορειοδυτικής Μακεδονίας (σημερινή Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας). Οι γονείς του, Ιωάννης και Θάλεια, ήταν βλάχικης καταγωγής.

Σπούδασε νομική στην Κωνσταντινούπολη (1911–1912) και κατόπιν στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου είχε για δάσκαλο τον διαπρεπή έλληνα συνταγματολόγο Νικόλαο Σαρίπολο. Το 1915, ανακηρύχθηκε διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών με τη διατριβή *«Το δικαίωμα τού συνεταιρίζεσθαι και το δίκαιον των σωματείων»*.

Κατά την περίοδο 1917–1920, διετέλεσε διευθυντής στο υπουργείο εθνικής Οικονομίας, στην Διεύθυνση Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής. Από την θέση αυτή, συνέταξε τον νόμο 2112/1920 «περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας», φρόντισε ώστε να κυρωθούν διά νόμου οι Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας της Ουάσιγκτον και οργάνωσε τις υπηρεσίες του Υπουργείου και της Επιθεώρησης Εργασίας.

Κατά τα έτη 1921–1922, εργάσθηκε ως γενικός διευθυντής στην Προύσα της Μικράς Ασίας και, κατά παραγγελία του Αριστείδη Στεργιάδη, Ύπατου Αρμοστή Σμύρνης, συνέταξε το Σύνταγμα της Ιωνικής Πολιτείας.

Το 1929, διαδέχθηκε τον Νικόλαο Σαρίπολο στην έδρα του Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Στην έδρα αυτή παρέμεινε μέχρι το 1946, οπότε και αποπέμφθηκε οριστικά κατηγορούμενος ως «ελληνόφων καθηγητής και

αποστάτης της εθνικής ιδέας». Εξαιτίας των αριστερών πεποιθήσεών του, είχε ήδη παυθεί από την έδρα του Συνταγματικού Δικαίου άλλες τρεις φορές: το 1935, το 1936 και το 1944. Για τους ίδιους λόγους, ο Ιωάννης Μεταξάς τον εξόρισε στην Ανάφη, την Μήλο, την Νάξο και την Χαλκίδα καθ' όλη την περίοδο 1936–1940.

Κατά την περίοδο 1941–1943, διατέλεσε πρόεδρος της Επιτροπής Μακεδόνων και Θρακών και συνέταξε υπομνήματα προς τις γερμανικές Αρχές Κατοχής καταγγέλλοντας τις ωμότητες των Βουλγάρων κατά των πληθυσμών των δύο αυτών περιοχών.

Τον Απρίλιο του 1944, ύστερα από πολλούς δισταγμούς, δέχθηκε να γίνει πρόεδρος της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ). Με την ιδιότητα αυτή, αμέσως μετά, ο Αλέξανδρος Σβώλος έλαβε μέρος στο Συνέδριο του Λιβάνου για την ανασυγκρότηση της ελληνικής κυβέρνησης στο Κάιρο και την μετατροπή της

σε Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου, στην οποία θα συμμετείχαν και εκπρόσωποι της ΠΕΕΑ. Στις 6 Σεπτεμβρίου 1944, ο Αλέξανδρος Σβώλος ανέλαβε υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης Γεώργιου Παπανδρέου. Όμως τα μέτρα τα οποία έλαβε για να ανορθώσει την ελληνική οικονομία έδωσαν λαβή σε έντονη αμφισβήτηση και κριτική εναντίον του. Τελικά παραιτήθηκε από υπουργός, μαζί με όλους τους υπουργούς του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (ΕΑΜ), αρνούμενος να συνυπογράψει την διάλυση του Ελληνικού Λαού Απελευθερωτικού Στρατού (ΕΛΑΣ), όπως απαιτούσε ο Γεώργιος Παπανδρέου. Λίγο καιρό αργότερα, αποπέμφθηκε και από το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Από το 1945 έως το 1953 διατέλεσε πρόεδρος του ΣΚ - ΕΛΔ και, μετά την συγχώνευση του κόμματος αυτού με το Δημοκρατικό Κόμμα, διετέλεσε πρόεδρος του ενιαίου Δημοκρατικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού (1953–1956).

Το 1950 εκλέχθηκε βουλευτής Θεσσαλονίκης, όπως επίσης συνέβη και στις εκλογές του 1956. Ωστόσο, πέθανε μόλις τρεις ημέρες μετά την δεύτερη εκλογή του, στις 22 Φεβρουαρίου 1956 στην Αθήνα.

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ (1912-1975)

Η δράση του Γεώργιου Μόδη ήταν πολύπλευρη και μπορεί να χωρισθεί σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη (Φλώρινα-Πτολεμαΐδα-Γρεβενά-Γιαννιτσά:1912-1919) ήταν ανώτερος διοικητικός υπάλληλος. Για την προσφορά του και τις ικανότητές του διορίστηκε Διοικητικός Επίτροπος της Κυβέρνησης (Έπαρχος) διαδοχικά στις πόλεις: Πτολεμαΐδα[13] (18-11-1912), Γρεβενά (4-7-1915), Γιαννιτσά[14] (5-5-1916), πάλι Πτολεμαΐδα[15] (29-6-1917), Φλώρινα (Φεβρουάριος 1918), όπου παράλληλα με τα διοικητικά του καθήκοντα συγκέντρωνε λαογραφικό και ιστορικό υλικό από τις περιοχές αυτές και έγραφε τις αναμνήσεις[16] του από την αντάρτικη ζωή του στο Μορίχοβο. Κατά την εκτέλεση των διοικητικών καθηκόντων του είχε δείξει αγωνιστικότητα, προοδευτικότητα, φαντασία και συνέπεια.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

13. Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 19.

14. Βλ. Παράρτημα Α΄ , έγγραφο αρ. 3 και εφ. «Ηχώ Μακεδονίας» (Κοζάνη) της 25 Δεκεμβρίου 1914.

15. Βλ. Παράρτημα Α΄ , έγγραφο αρ. 3 και εφ. «Ηχώ Μακεδονίας» (Κοζάνη) της 4 Οκτωβρίου 1915.

16. Βλ. Παράρτημα Α΄ , έγγραφο αρ. 3.

Στην δεύτερη φάση της δράσης του (Φλώρινα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη: 1920-1956) ως δικηγόρος [17] ρίχτηκε με πάθος και συνέπεια στην Πολιτική κάτω από την σημαία του Κόμματος των Φιλελευθέρων και βρέθηκε μέσα στην δίνη των συνταρακτικών γεγονότων της πρόσφατης ιστορίας μας[18] . Το 1922, ως μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας στην διεθνή επιτροπή, αγωνίζεται ο Μόδης για την δίκαιη χάραξη των ελληνοαλβανικών συνόρων. Το 1923 υπηρετεί ως Νομάρχης[19] Κοζάνης, αλλά τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου παραιτείται[20] , για να πολιτευθεί. Στις 16 Δεκεμβρίου εκλέγεται βουλευτής Φλώρινας-Καστοριάς στο Κόμμα των Φιλελευθέρων.

Μυημένος στο επαναστατικό κίνημα[21] του Ν. Πλαστήρα (1925-1926) για την ανατροπή της δικτατορίας του Θ. Πάγκαλου αναπτύσσει έντονη επαναστατική δραστηριότητα ως σύνδεσμος ανάμεσα στους στρατηγούς και τον Πλαστήρα, που κρυβόταν στο Μοναστήρι και το Παρίσι. Στην κοινοβουλευτική σύνοδο της περιόδου 1926-1927 εκλέγεται αντιπρόεδρος της Βουλής.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

17. Βλ. Γ. Μόδη, «Στα μακεδονικά βουνά», Αθήνα 1930, σ. 3 και εφ. «Ελληνικός Βορράς».της 27 Ιουνίου 1968.

18. Ο διορισμός του ως δικηγόρου στο Πρωτοδικείο Φλώρινας δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 239/20-10-1919.

19. Για πρώτη φορά μετέχει ως υποψήφιος βουλευτής Φλώρινας-Καστοριάς στις γενικές εκλογές της 1^{ης} Νοεμβρίου1920 στο Κόμμα των Φιλελευθέρων.

20. Ο διορισμός του δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 31/3-2-1923 (τχ. Γ΄).

21. Η παραίτησή του δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 229/15-9-1923 (τχ. Γ΄).

Το 1929 ταξιδεύει στην Ουγγαρία[22] , για να γνωρίσει από κοντά τους ανθρώπους της ελληνομακεδονικής κοινότητας της Βουδαπέστης. Κατά τα έτη 1931-1932 υπηρετεί στα Ιωάννινα ως Γενικός Διοικητής[23] Ηπείρου. Μυημένος και πάλι στο επαναστατικό πολιτικοστρατιωτικό κίνημα (1935) του Ε. Βενιζέλου και του Ν. Πλαστήρα συλλαμβάνεται (26-2-1935)[24] και κρατείται στις φυλακές της Λάρισας, απαλλάσσεται όμως λίγες μέρες αργότερα με βούλευμα του Στρατοδικείου. Στις 26 Ιανουαρίου 1936 εκλέγεται και πάλι βουλευτής της Φλώρινας, για να παυθεί μετά από εφτά μήνες περίπου με την εγκαθίδρυση της δικτατορίας του Ι. Μεταξά (4-8-1936).

Η απραξία της εποχής εκείνης του παρέχει την δυνατότητα ν' αφοσιωθεί στην λογοτεχνική του δημιουργία. Η κήρυξη του ελληνοϊταλικού πολέμου (28-10-1940) τον βρίσκει στην Φλώρινα, όπου παρακολουθεί[25] με μεγάλη προσοχή την κατάσταση μαζί με άλλους πολιτικούς και στρατιωτικούς παράγοντες. Στα χρόνια της γερμανικής κατοχής συλλαμβάνεται (Ιανουάριος 1943)[26] και κρατείται στο στρατόπεδο «Παύλος Μελάς» Θεσσαλονίκης, από όπου αποφυλακίζεται ύστερα από δύο μήνες περίπου.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

22. Βλ. Γ. Μόδη, «Ο Ν. Πλαστήρας, η Φλώρινα και ο Θ. Πάγκαλος», περ. «Αριστοτέλης» (Φλώρινα), τχ. 30 (1961), σσ, 9-12 και Εφ. «Έλεγχος» (Φλώρινα) της 26-8-1926.

23. Βλ. Κ. Βαβούσκου, ό.π., σ. 26.

24. Βλ. Παράρτημα Α΄ , έγγραφα αρ. 3 και 18.

25. Βλ. Παράρτημα Β΄ και Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 23.

26. Βλ. Γ. Μόδη, «Μακεδονικές ιστορίες – Πενήντα Θρεφτάρια», Αθήνα 1954, σσ, 5-24 του ίδιου, «Μακεδονικός αγών και η νεότερη μακεδονική ιστορία», Θεσσαλονίκη 1967, σ. 353 Κ. Βαβούσκου, ό.π., σσ, 21-22.

Τον Μάιο του 1944 φυγαδεύεται[27] στο Κάιρο μέσω Λαυρίου και στις 18 Οκτωβρίου 1944 επιστρέφει στην Ελλάδα με την Κυβέρνηση «Εθνικής Ενότητας» του Γεώργιου Παπανδρέου. Τον Νοέμβριο του 1944 διορίζεται Γενικός Διοικητής Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα την Θεσσαλονίκη[28] . Τον Μάρτιο του 1954 παραιτείται[29] , για να πολιτευθεί στις γενικές εκλογές της 31-3-1946. Ως υποψήφιος βουλευτής της Φλώρινας.

Τον Απρίλιο εγκαθίσταται στην Θεσσαλονίκη προσωρινά και παράλληλα με την δικηγορία του ασχολείται με την δημοσιογραφία και την συγγραφή ιστορικών έργων. Στις 5 Μαρτίου 1950 εκλέγεται και πάλι βουλευτής της Φλώρινας στο Κόμμα των Φιλελευθέρων. Στις 28 Αυγούστου 1950 αναλαμβάνει[30] το Υπουργείο Εσωτερικών και την 1η Φεβρουαρίου 1951 το Υφυπουργείο Εθνικής Παιδείας[31] στις Κυβερνήσεις του Σοφοκλή Βενιζέλου. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1951 εκλέγεται πάλι βουλευτής της Φλώρινας για ένα χρόνο περίπου. Η τελευταία φορά που εκλέχτηκε βουλευτής της Φλώρινας στο Κόμμα των Φιλελευθέρων ήταν στις 16 Νοεμβρίου 1952και παρέμεινε ως το 1956. Εδώ κλείνει η δεύτερη φάση της δράσης του, η κατεξοχήν πολιτική, με τους έντονους δημοσιογραφικούς και κοινοβουλευτικούς αγώνες του, για ν' αρχίσει μια άλλη, καθαρά κοινωνική αυτήν την φορά, και πάντοτε σε θέματα του μακεδονικού αγώνα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

27. Βλ. Γ. Μόδη , «Μακεδονικές ιστορίες – Τα δύο στρατόπεδα», Αθήνα 1958, σ. 140.

28. Βλ. Παράρτημα Α΄ , έγγραφο αρ. 3.

29. Βλ. Παράρτημα Α΄ , έγγραφο αρ. 3.

30. Βλ. εφ. «Μακεδονία» της 29 Αυγούστου 1950 και Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 25 (επιστολή Γ. Παπανδρέου).

31. Βλ εφ. «Μακεδονία» της 2 Φεβρουαρίου 1951.

Στην τρίτη φάση (Θεσσαλονίκη-Αθήνα: 1957-1975) ήταν ο λογοτέχνης, ο δημοσιογράφος, ο λόγιος, ο εμπνευστής κοινωφελών έργων και ο πρόεδρος ποικίλων επιτροπών και ιδρυμάτων. Στις πρωτοβουλίες οφείλεται (1957) το ευρύ πρόγραμμα κατασκευής μνημείων, ανδριάντων και προτομών των μακεδονομάχων και η τοποθέτησή τους σε πάρκα και πλατείες διάφορων πόλεων και χωριών της Μακεδονίας. Το 1961 αναλαμβάνει πρόεδρος της Εθνικής Ενώσεως Βορείων Ελλήνων (Μακεδόνων-Θρακών-Ηπειρωτών) ως το 1969 και από την νέα αυτή θέση αρχίζει μια σειρά διαλέξεις και ομιλίες για την Μακεδονία και την ιστορία της[32] . Στο χρονικό διάστημα 1965-1972 είναι πρόεδρος της ερανικής επιτροπής για την κατασκευή και τοποθέτηση στην Θεσσαλονίκη των ανδριάντων του Μ. Αλεξάνδρου, του Φιλίππου και του Αριστοτέλη[33] .

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

32. Βλ. Παράρτημα Α’ , επιστολή αρ. 6.

33. Βλ. Παράρτημα Α΄ , επιστολή αρ. 6.

Η Ακαδημία[34] Αθηνών εκτιμώντας την συγγραφική του προσφορά του απέμεινε αργύριο μετάλλιο για τις *Μακεδονικές ιστορίες* του κατά την πανηγυρική συνεδρία της 29 Δεκεμβρίου 1969. Ακολούθησαν και άλλες δημόσιες τιμητικές διακρίσεις ως αναγνώριση της εθνικής του προσφοράς, της κοινωνικής του δράσης και της συγγραφικής του παραγωγής. Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών[35] Θεσσαλονίκης του απέμεινε δημόσιο έπαινο στις 15 Μαΐου 1971, ο Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος της Φλώρινας *Αριστοτέλης*[36] του απένειμε δίπλωμα εθνικής ευγνωμοσύνης στις 2 Οκτωβρίου 1971και τέλος η *Παμμακεδονική*[37] του Καναδά τον ανακήρυξε επίτιμο μέλος της στις 8 Σεπτεμβρίου 1974. Για την πολλαπλή προσφορά του είχε τιμηθεί και με πολλά παράσημα[38].

Εξαντλημένος πια από την πολύχρονη ανάλωσή του προς την πατρίδα, ιδιαίτερα προς την αγαπημένη του Μακεδονία, δεν άντεξε περισσότερο στην επέλαση του χρόνου και η γενναία του καρδιά υπέκυψε, σε ηλικία 88 ετών, στον καρκίνο των πνευμόνων του. Πέθανε στις 2 μ.μ., ημέρα Τετάρτη 18 Ιουνίου 1975, στην Θεσσαλονίκη[39]. Στις 6 μ.μ. της ίδιας ημέρας η Βουλή τίμησε την μνήμη του μεγάλου αγωνιστή[40]. Την άλλη μέρα (19-6-1975) έγινε η κηδεία του στο ναό της Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης και τάφηκε στο νεκροταφείο «Αναστάσεως Κυρίου» με δημόσια δαπάνη και τιμές υπουργού «εν ενεργεία».

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

34. Βλ. σ. 4.

35. Βλ. Κ. Βαβούσκου, ό.π., σ. 5.

36. Βλ. εφ. «Ελληνικός Βορράς» της 20 Μαΐου 1971.

37. Βλ. εφ. «Έθνος» (Φλώρινα) της 2 Οκτωβρίου 1971, «Φωνή Φλωρίνης» της 8 Οκτωβρίου 1971 και περ. «Αριστοτέλης», τχ. 89 (1971), σ. 26.

38. Βλ. περ. «Αριστοτέλης» (Φλώρινα), τχ. 106 (1974), σσ, 78-80.

39. Αργυρούς Σταύρος του Σωτήρος, Ταξιάρχης του Φοίνικος, Αργυρούν Μετάλλιον της Ακαδημίας Αθηνών, Αργυρούν Μετάλλιον Ρόταρυ Θεσσαλονίκης, Χρυσούς Σταυρός του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, Οφφίκιον του Άρχοντος Μεγάλου Νομοφύλακος της αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας (από τον πατριάρχη Κ/πόλεως Αθηναγόρα).

40. Βλ. εφ. «Μακεδονία» της 19 Ιουνίου 1975 και «Ελληνικός Βορράς» της 19 Ιουνίου 1975.

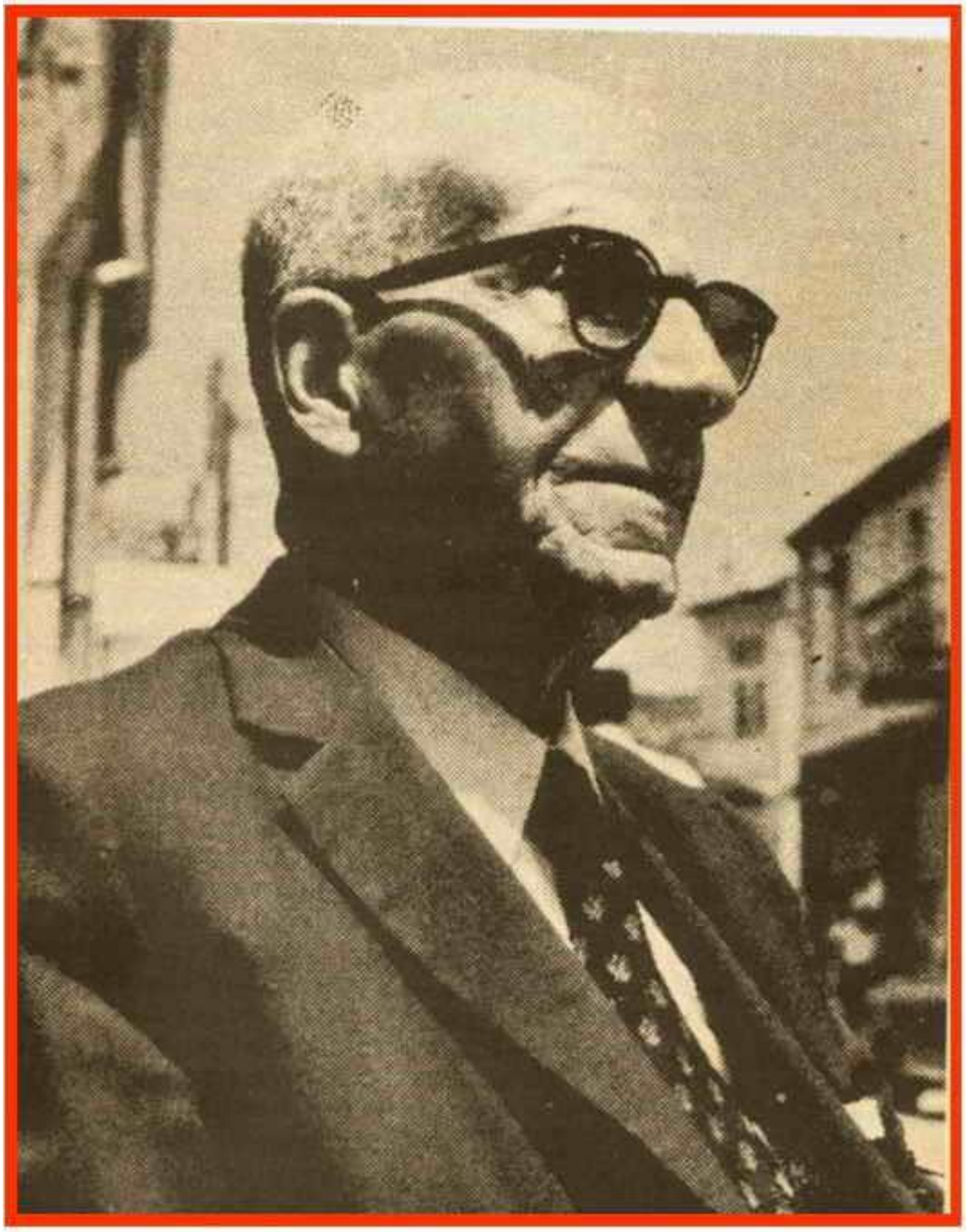

Για να κατανοήσουμε καλύτερα την γραφή και το ύφος του Γεώργιου Μόδη κρίναμε σκόπιμο να παραθέσουμε μερικά χαρακτηριστικά αποσπάσματα από το έργο του. Που κύριος άξονας ήταν η τοπική ιστορία.

ΠΕΖΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΟΔΗ

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΔΙΚΕΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Ο.Π.Λ.Α. Η ΣΤΕΝΗ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ». (Σελ. 7-8)

Δυό αξιωματικοί ανέβηκαν στο λεωφορείο χαχανίζοντας. Κάτι διηγούνταν μεταξύ τους πού ήθελαν να το μεταδώσουν και στους άλλους. Ένας Υπαξιωματικός, αφού έσφιξε αρκετή ώρα το χέρι μιας κοπέλλας, τους ακολούθησε με το κεφάλι γυρισμένο σ' εκείνη.

Ξάφνου δυό τρομακτικοί κρότοι τράνταξαν τον τόπο και τον γέμισαν καπνό. Δυό μπόμπες έπεσαν στο λεωφορείο!!! Η πρώτη έσπασε το μπροστινό κρύσταλλο και έσκασε στα πόδια του οδηγού που τον έκανε κομμάτια. Η δεύτερη ρίχθηκε απ' το πίσω μέρος, όπου ήταν και η έξοδος, την στιγμή που αλαφανιασμένοι οι Αξιωματικοί επιχειρούσαν να πηδήξουν κάτω.

Βόγγοι και καπνός έβγαιναν απ' το κτυπημένο λεωφορείο. Πλήθος ήταν τα θύματα. Μερικοί κοίτονταν βουβοί και ακίνητοι μέσα στο αυτοκίνητο, ή καταμεσίς στο δρόμο. Άλλοι κρατούσαν με τα χέρια το ματωμένο στήθος ή την κοιλιά τους χωρίς να ξέρουν αν είναι για ζωή ή για θάνατο. Οι τυχερώτεροι έψαχναν τον εαυτό τους να βεβαιωθούν μη τους είχε πάρει κανένα κομμάτι πυρωμένο σίδερο.

Ξεκαθάρισαν 5 νεκροί και 8 τραυματίες. Είχαν ριχθή δυό χειροβομβίδες «ενισχυμένες».

Η «Στάσις Μισραχή», όπου ξετυλίχθηκε με κινηματογραφική γοργότητα η φρικαλέα σκηνή, βρίσκεται στην κεντρική λεωφόρο, που αρχίζει απ' τον Λευκό Πύργο και απλώνεται προς την Ανατολική πλευρά

της Θεσσαλονίκης, προς το Ντεπώ, το Καραμπουρνού, την Χαλκιδική κ.τ.λ.

Τα κοριτσάκια ενός γειτονικού σχολείου είδαν τρεις αγριεμένους άνδρες να φεύγουν προς τα πάνω κρατώντας πιστόλια στα χέρια. Δυό μισολαβωμένοι αεροπόροι δοκίμασαν να τους κυνηγήσουν. Αλλά ήταν και άοπλοι.

Δεν χωρούσε καμμιά αμφιβολία ότι το φοβερό έγκλημα ήταν έργο της Ο.Π.Λ.Α., του τρομοκρατικού παρακλαδιού του Κ.Κ.Ε.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΔΙΚΗ» (Σελ. 19)

Στις 28 Αυγούστου 1947 άρχισε η δίκη στο έκτακτο Στρατοδικείο Θεσσαλονίκης που συνεδρίαζε στη μεγάλη αίθουσα της Σχολής Βαλαγιάννη. Βάσταξε 18 μέρες.

Οι κατηγορούμενοι ήταν 67. Θα ήταν πολύ περισσότεροι αν η Ασφάλεια δεν είχε την πρόνοια να στείλει στα σπίτια τους πολλούς που είχαν μπλέξει οι Αρχηγοί σε μικροπράγματα, μόνο και μόνο γιά νά τούς εκθέσουν καί νά τούς έχουν του χεριού τους. Είχαν όλοι τους συνηγόρους…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΦΟΝΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΦΟΝΩΝ» (ΚΟΦΙΤΣΑΣ, ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗΣ) (Σελ. 26-27, 28, 32)

Το πρώτο συνταρακτικό έγκλημα ήταν ο φόνος του Μοιράρχου Κοφίτσα. Γιατί είχε την τιμή ν’ αποτελέση τον πρώτο «στόχο», είναι

μυστήριο. Ο μακαρίτης είχε φυλακισθή από τους Γερμανούς και κινδύνεψε να τυφεκισθεί γιατί δεν τους παρέδινε τους καταλόγους και

φακέλλους των κομμουνιστών. Δεν είχε τώρα και καμμιά σημαντική στρατιωτική θέσι. Υπηρετούσε απλός εισηγητής στο Στρατοδικείο. Ήξερε όμως καλά τον κομμουνισμό και πολλά στελέχη του. Προπολεμικά είχε εφαρμόσει την τακτική να εμφανίζεται σε επαρχίες, όπως η Φλώρινα, σαν απεσταλμένος του Κόμματος, να συνδέεται με τοπικά όργανα και στελέχη και στο τέλος να ξεσκεπάζη όλο το δίκτυό τους. Όταν εξ' άλλου ο Ζαχαριάδης εκήρυξε στο κρατικό Θέατρο της Θεσσαλονίκης την «αυτοάμυνα» έκαμε το λάθος να πλησιάση ένα παληό κομμουνιστή και γνώριμό του τον Βατουσιανό, που τον είχε πληροφοριοδότη και πράκτορα στην Ξάνθη 9 (!) και να τον ρωτήση τι γύρευε στην συγκέντρωσι. Ο Βατουσιανός βέβαια είχε κάθε λόγο να θέλη ν' απαλλαγή από ένα άνθρωπο που ήξερε καλά τα άπλυτά του. Ανάλογη αφορμή θα είχαν και άλλοι βαθμούχοι του Κόμματος. Ο Ακίνδυνος είπε στην απολογία του: «Εγώ έχω την γνώμη ότι ο Κοφίτσας είναι πρόσωπον το οποίον επί Μεταξά γνώριζε πρόσωπα και πράγματα, πήρε ένα σωρό αγωνιστές στο λαιμό, ωργάνωσε τις συλλήψεις και πήρε βαρύτατα μέτρα βίας ενάντια στο λαό. Γι' αυτό δέχθηκα και πρότεινα να χτυπηθή. Εγώ έδωσα την εντολή». Το πιθανώτερο είναι ότι πήρε και δεν έδωσε την εντολή.

Ο Κοφίτσας μέ τήν παρέα του σηκώθηκαν στίς 11 νά πάγουν στά σπίτια τους. Η αντικρυνή «τετράδα» σηκώθηκε επίσης καί τούς πήρε από πίσω. Λίγο παραπέρα ο κ. Γούλας καληνύχτισε τούς δυό φίλους του καί κατευθύνθηκε στό ξενοδοχείο «Θεσσαλινικόν» όπου έμενε. Απ' τήν άλλη μεριά της Εγνατίας καί ο Ακίνδυνος άφησε τούς συντρόφους του αφού τους «δούλεψε» καλά μέ τά κεράσματα καί τίς εθνοσωτήριες παραινέσεις. Έφυγε καί ο Λιάκος. Οι Κοφίτσας καί Ατσαβές πέρασαν τήν Εγνατία στό άλλο πεζοδρόμιο γιά τά σπίτια τους. Εκαί βάδιζαν καί οι δυό δολοφόνοι. Τους ακολούθησαν. Κοντά στήν Παναγία των Χαλκέων,

ο Σταυρόπουλος τούς προσπέρασε, στάθηκε δήθεν γιά φυσική του ανάγκη καί ξαφνικά φύτεψε εξ επαφής σχεδόν μιά σφαίρα στό κεφάλι του Κοφίτσα. Έγιναν όλα στό σκοτάδι γρήγορα καί κινηματογραφικά. Ο κ. Ατσαβές μονάχα όταν είδε σωριασμένο ανάσκελα καί άφωνο καταγής τόν φίλο του κατάλαβε τί είχε συμβή. Τόν έψαξε νά του πάρη τό περίστροφο καί νά καταδιώξη τόν φονηά. Μά τό είχε δανείσει στόν Επίτροπο του Στρατοδικείου κ. Ταμβακά… Θεωρούσε τον εαυτό του σίγουρο καί ασφαλή…

Δεύτερος «στόχος» καθωρίσθηκε ο Ταγματάρχης τότε της Χωροφυλακής καί Διοικητής της Γενικής Ασφαλείας κ. Γ. Βαρδουλάκης. Ο Ακίνδυνος τόν χαρακτήρισε «φαρδύ στόχο», ίσως γιατί είχε φαρδειές τίς πλάτες. «Το Μακεδονικό Γραφείο», δηλ. ο «Αλέκος» ο βαρκάρης απ' τόν Πειραιά, ζήτησε επί πίνακι τήν κεφαλήν του.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ ΗΜΕΡΑ ΠΑΣΧΑ» (Σελ. 43-44)

Ο αρχηγός και τρεις άλλοι, φόρεσαν στρατιωτικές στολές και μαύρους σκούφους όπως οι άνδρες όρχου θωρακισμένων που στάθμευε εκεί κοντά. Όποιος και αν τους συναντούσε θα τους έπαιρνε για μια συνηθισμένη στρατιωτική περίπολο.

Είχαν και χαρακτηριστικό σύνθημα και παρασύνθημα: «Ήλιος και φεγγάρι».

«Πήγαν να πατήσουν το καφενείο του Μπόνου στην Άνω Τούμπα. Τι είχαν με τον φτωχό άνθρωπο για να ξεκινήσουν ωπλισμένοι σαν αστακοί τόσοι «λαϊκοί αγωνιστές;» είναι μυστήριο. Ο Μπόνος δεν πείραξε ποτέ κανένα ούτε είχε πουθενά ζωηρή ανάμιξι. Κοίταζε αποκλειστικά την δουλειά και την οικογένειά του. Επικράτησε, φαίνεται, εις βάρος του η αρχή: «όστις δεν είναι μεθ' ημών». Οι ουδέτεροι σ' ένα τόσο ιερό αγώνα δεν έπρεπε να ζουν. Θέλησαν να τον ξεκάμουν και το 1944. Αλλά κατά λάθος σκότωσαν τον… Πέτρο Κομνηνό! Ο υιός του τώρα έπαιρνε μέρος στην επιχείρησι για να επανορθώση ίσως το παληό λάθος…

Σταμάτησαν για λίγα λεπτά σε μια ερημική ρεματιά να συνταχθούν και νά στείλουν όπως όλοι οι στρατοί τους προπομπούς «ανιχνευτάς» των. Βάδισαν έπιτα αποφασιστικά κατά του «στόχου». Τον κύκλωσαν κανονικά απ' όλες τις μεριές, όπως γίνεται στις πολιορκίες και αφού βεβαιώθηκαν ότι κανένας δεν μπορούσε να ξεφύγη ούτε «πουλί να πετάξη» μπήκαν μέσα ο Ακίνδυνος και ο Μαρκάκης με τα' αυτόματα, τους μαύρους σκούφους και τα στρατιωτικά ρούχα, φωνάζοντας: Πάνω

τα χέρια! Άδειασαν ευθύς τ' αυτόματα. Πυροβόλησαν και οι άλλοι απ' έξω απ' τα παράθυρα. Το αποτέλεσμα ήταν να πληγωθή ο υπενωμοτάρχης Καλαποθαράκος και να σκοτωθή ένας φτωχός εργάτης και οικογενειάρχης ο Γιαννουλάκης «αριστερών φρονημάτων» σύμφωνα με την έκθεσι της αστυνομίας, οι μόνοι, την ώρα κείνη, πελάτες του καφενείου…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΒΟΜΒΕΣ» (Σελ. 46-47)

Το καφενείον «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ» στην οδό Τσιμισκή, στην καρδιά της Θεσσαλονίκης, ήταν ασφυκτικά γεμάτο κόσμο το βραδάκι, 27 Οκτώβρη 1946. Εώρταζε η Θεσσαλονίκη την 26η Οκτωβρίου, «ημέρα της απελευθερώσεώς της» και την 28η Οκτωβρίου.

Σύχναζαν στο «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ» ανώτεροι δημόσιοι υπάλληλοι, επιστήμονες, συνταξιούχοι, έμποροι και γενικά «η καλή τάξις».

Ψιλόβρεχε. Οι πελάτες συνωστίζονταν στα τραπέζια. Αρκετοί έστεκαν όρθιοι. Είχαν πολλά θέματα να συζητήσουν και να λύσουν… Αναστάτωσι έξω στην ύπαιθρο, διαδοχικά εγκλήματα μέσα στην πόλι.

Κοντά στις 8 κάποιο πράγμα εχτύπησε στο ρουλώ του καφενείου. Νόμισαν πως χαμίνια θα 'ρριξαν καμιά πέτρα για να παίξουν. Ένα γκαρσόνι έτρεξε έξω να τα κυνηγήση. Μα ευθύς δεύτερη «πέτρα» έσπασε το τζάμι και έπεσε στο κέντρο του καφενείου και κυλίστηκε ανάμεσα απ' τα πόδια των πελατών.

Με φρίκη είδαν τότε όλοι ότι ήταν χειροβομβίδα Μιλς και ξεχύθηκαν «πατείς με πατώ σε» έξω στο δρόμο…

Ευτυχώς δεν έσκασε. Αν δεν είχε απεργήσει όπως η άλλη που έπεσε στο πεζοδρόμιο θα είχε κάμει αληθινή θραύσι.

Ωργάνωσε τήν επίθεσι ο «Σπύρος» ή Διογένης Ελευθεριάδης με διαταγή του «Μακεδονικού Γραφείου». Ήθελαν να ξεκάμουν τον Μιχαήλ Παπαδόπουλο απ' τα χωριά της Κοζάνης, που σύχναζε στο «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ».

Η ομάδα του Κεραμιτσή τιμήθηκε με την μεγάλη αποστολή.

Όπως όλοι οι καλοί στρατηγοί, εξήγησε ο «Σπύρος» στα όργανά του για ποιό λόγο θα έρριχναν τις δύο χειροβομβίδες σ' ένα κεντρικό καφενείο την ώρα μάλιστα που είχε την πυκνότερη πελατεία. Η «συμφιλίωσι πιά θά εθριάμβευε!». Τους διαβεβαίωσε ότι ο ίδιος θα τούς παρακολουθούσε από κοντά.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΒΟΜΒΕΣ ΚΑΤΑ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ» (Σελ. 53, 54)

Τελευταίος και μεγαλύτερος άθλος της Ο.Π.Λ.Α. υπήρξε τό έγκλημα της αεροπορίας. Η σχετική διαταγή ήλθε φαίνεται, από πολύ ψηλά, απ' τον Ζαχαριάδη. Ο Ακίνδυνος είναι ο πατέρας της ιδέας, να κτυπηθή τό λεωφορείο στήν στάσι «Μισραχή», τήν ώρα πού θά έπαιρνε τούς αεροπόρους. Είχε ένα απ' τά δωμάτιά του εκεί κοντά καί ήξερε τό

δρομολόγιο του λεωφορείου. Εσυμφώνησαν μαζί του και οι ανώτεροι Αλέκος και «Τάκης» αφού πήγαν καί εξέτασαν οι ίδιοι τό μέρος. Κανονική «αναγνώρισιν του εδάφους» έκαμαν καί οι Σαπουντζόγλου καί Εξιζίδης πού θά έρριχναν τις χειροβομβίδες.

Είχαν φροντίσει ήδη νά έχουν «σύνδεσι» μέ τόν υπάλληλο του ξενοδοχείου «Αστόρια» όπου πολλά δωμάτια είχαν επιταχθή για την αεροπορία, Ιωάν. Αναδολή, γιά νά παρακολουθούν τίς μετακινήσεις των αεροπόρων.

Ο Αναδολής ξέχασε όλες αυτές τίς λεπτομέρειες στην απολογία του. Τις υπενθύμισε όμως ο Τερζόπουλος και οι άλλοι.

Χειροβομβίδες είχαν δόξα τω Θεώ μπόλικες. Ο Παπαγεωργίου πήρε δυό από τήν αποθήκη του Αντωνιάδη. Για μεγαλύτερη δραστικότητα ο Αλέκος θέλησε νά τίς «ενισχύση». Πήγε καί βρήκε ο ίδιος τόν Σενιόγλου ειδικό σαμποταριστή. Φαίνεται ότι έως τότε τουλάχιστον, ο Γενικός αρχηγός, κυκλοφορούσε αρκετά ελεύθερα στην Θεσσαλονίκη, αφού καί τήν Κυριακή του Θωμά πήγε στό σπίτι του Κατραούζου καί περίμενε τό βράδυ μέσα σ' ένα αυτοκίνητο ώρα πολλή την μεταφορά καί τήν έκρηξι της χειροβομβίδας του «Βάκχου».

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΑΝΑΤΙΝΑΞΕΙΣ» (Σελ. 61)

Αν ήταν μεγάλα καί θαυμαστά τά έργα της Ο.Π.Λ.Α. ακόμα μεγαλύτερα και πλατύτερα ήσαν τά σχέδιά της. Φιλοδόξησε ν' ανατινάξη ολάκερα τετράγωνα. Ο Παπαγεωργίου ωμολόγησε στήν απολογία του ότι είχαν «προγράψει τήν Γεν. Ασφάλεια, τήν Ε.Σ.Α., τό Στρατοδικείο κ.τ.λ.»… Είχαν όλη τήν καλή διάθεσι νά μήν αφήσουν «πέτραν επί πέτρας». Αλλά το πνεύμα πρόθυμον καί η σάρξ ασθενής.

«Καθοδηγητής», δηλαδή αρχηγός αυτής της ειδικής υπηρεσίας, ήταν ο Βατουσιανός, ο σωφέρ απ' τή Μυτιλήνη, πού εχρημάτισε «πληροφοριοδότης» ο έστι, χαφιές του μακαρίτη Κοφίτσα στην Ξάνθη.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΛΗΣΤΕΙΕΣ» (Σελ. 66-67)

Η οργάνωσι χρειαζόταν χρήματα. Απ' τήν εποχή του Δημοσθένη ο πόλεμος ακόμα καί ο κρυφός καί ο «εμφύλιος» δει δή χρημάτων.

Ο Παπαγεωργίου πήγε και βρήκε τόν «γραμματέα» και «αρχηγό» καί του ζήτησε χρήματα. Ο «Αλέκος» σήκωσε τους ώμους καί του είπε: Δέν έχω. Έχετε τα πιστόλια σας. Νά τά βρήτε μόνοι σας.

Ο Παπαγεωργίου είπε στό δικαστήριο ότι ο Αλέκος τον επρόσταξε νά εύρισκε μόνος του τά χρήματα όπως μπορούσε.

Μιά τρομοκρατική οργάνωσι τόσο πλούσια σε πιστόλια, χειροβομβίδες, δυναμίτη κτλ. δέν επιτρεπόταν νά υποφέρη γιά λίγα εκατομμύρια ψωροδραχμές.

Έβαλαν πρώτα στό μάτι κάποιον πού πήγαινε χρήματα της Αγροτικής Τράπεζας στόν Γιδά καί τά χωριά του κάμπου της Θεσσαλονίκης.

Κινητοποιήθηκε καί εδώ ο περίφημος «Βασίλης» απ' τήν Καλαμαριά, ο άγνωστος «Φαντομάς». Ο Τερζόπουλος θά τόν παράστεκε κάτω απ' τήν κατεύθυνσι του Ακινδύνου όπως καί ο Παπαγεωργίου τά ωμολόγησε. Άγνωστο όμως γιά ποιό λόγο η επιχείρησι δέν «καρποφόρησε».

Εδοκίμασαν έπειτα νά βάλουν χέρι στά χρήματα του εργοστασίου Αλυσίδα. Είχε δουλέψει εργάτρια σ' αυτό η Ευθυμία Πατσά, αλλά τήν έδιωξαν γιατί δούλευε περισσότερο η γλώσσα της στήν κομμουνιστική προπαγάνδα παρά τά χέρια της στα μηχανήματα.

Ο ίδιος ο Παπαγεωργίου διηύθυνε τήν «δουλειά». Κυριότερο όργανο θά ήταν ο Γεωργ. Κοσμάς ομαδάρχης.

Ο ταμίας του «Αλυσίδα» έφερνε στό εργοστάσιο κάθε Σάββατο τά χρήματα γιά τήν πληρωμή του προσωπικού καί των άλλων εξόδων της εβδομάδας. Θά τό κτυπούσαν ο Κοσμάς μέ κάποιο άλλο «παιδί» καί θα τάρπαζαν. Ο Κοσμάς μ' ένα ποδήλατο θά τά πήγαινε στόν συνοικισμό Χαριλάου…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΜΑΖΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑ» (Σελ. 88)

Συνεδρίαζε τό Έκτακτο Στρατοδικείο καί εκδίκαζε τήν υπόθεσι της Μ.Λ.Α. (Μαζικής Λαϊκής Αυτοάμυνας) Θεσσαλονίκης, του μυστικού δηλαδή στρατού πού θ' αναστάτωνε καί στό τέλος θά καταλάμβανε τή Θεσσαλονίκη. 73 ήταν οί κατηγορούμενοι. Κάθονταν στά καθίσματά τους μέσα σ' ένα περιφραγμένο μέ σύρμα χώρο, όπως τά θηρία των ζωολογικών κήπων καί των τσίρκων. Υπήρχε καί ένα πλήθος συνήγοροι, δημοσιογράφοι, στενογράφοι κ.τ.λ…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ» (Σελ. 94, 95, 96)

Στίς 11 Ιουνίου 1947 τό πρωί, η Εθνική Ασφάλεια Θεσσαλονίκης έκαμε ξαφνική έρευνα σέ μιά απόμερη κάπως μονοκατοικία της οδού Συγγρού 30. Κατοικούσε εκεί μιά κοπέλλα απ' τις Σέρρες, η Ολυμπία Παπαδοπούλου «ύποπτη», πού έκαμνε καί πολλές «ύποπτες» κινήσεις. «Ύποπτο» ήταν και το σπίτι. Στήν καρδιά της Θεσσαλονίκης, ήταν κάπως παράμερα κρυμμένο πίσω από μεγάλα κτίρια. Είχε καί δυό εξόδους, τή μιά μάλιστα σέ μιά πολυκατοικία όπου κανένας έλεγχος δέν μπορούσε νά γίνη αφού πολλοί μπαινόβγαιναν.

Δυό αστυνομικοί μέ πολιτικά κτύπησαν τήν πόρτα. Είδαν ένα ανδρικό κεφάλι πίσω απ' τό παράθυρο που εξαφανίστηκε αμέσως. Ξανακτύπησαν δυνατώτερα. Ευθύς έπειτα άκουσαν θόρυβο απ' την

άλλη μεριά του σπιτιού. Δυό άνδρες είχαν ξεγλιστρήσει απ' τήν πισινή πορτούλα, πού έβγαινε σε μια σκοτεινή αυλή καί επικοινωνούσε μέ τή μεγάλη πολυκατοικία.

Οι αστυνομικοί μπήκαν μέσα στο σπίτι και άρχισαν τήν έρευνα μέ προσοχή, επιμονή και υπομονή. Ήλθαν καί άλλοι αξιωματικοί της Χωροφυλακής, ειδικοί. Δέν βρέθηκε τίποτε. Στό σπίτι ήταν μονάχα η θεία της Ολυμπίας κ. Διαμιανάκου. Μέ λυγμούς καί σπαραγμούς αδιάκοπα έλεγε: Δέν ξέρω τίποτε…Δέν ξέρω τίποτε…

Η προσπάθεια συνεχίσθηκε χωρίς νά περιμένουν καί οι αισιοδοξότεροι μεγάλα πράγματα. Ένας ενωμοτάρχης όμως παρατήρησε ότι η νοικοκυρά κοίταζε συχνά στά πλακάκια της κουζίνας καί σ' ένα ωρισμένο σημείο. Έστρεψαν εκεί τήν προσοχή τους καί οί αστυνομικοί. Δέν υπήρχε καμμιά χαραμάδα, σχισμή ή άλλο ύποπτο σημάδι. Έσπρωξαν δυνατά πολλές φορές μέ τά χέρια. Καί ω! του θαύματος σέ μιά στιγμή τά πλακάκια ξαφνικά μετακινήθηκαν καί χώρισαν!...

Στό καταφύγιο βρέθηκε ένας ηλεκτροκίνητος πολυγράφος μέ μεμβράνη, κόλλες χαρτιών καί πολλά άλλα…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ» (Σελ. 102)

Μαζί μέ τήν στρατολογίαν, μιά από τίς πρώτες φροντίδες του Παπαθανασίου ήταν η κατασκευή «καταφυγίων» όπως εκείνο τό μοιραίο σπίτι Συγγρού 30. «Φτιάχτε γρήγορα καταφύγια. Όσο περισσότερα τόσο καλλίτερα», ήταν η εντολή καί τό κήρυγμά του. Εχρησίμευαν γιά τήν

απόκρυψι τυπογραφείων, πιεστηρίων, πολυγράφων, όπλων, ανθρώπων. Θά ήσαν κυρίως πραγματικά

καταφύγια γιά τά παιδιά πού θά έκαμαν καμμιά επίθεσι καί έπρεπε νά κρυβούν. Μπορούσαν νά τούς κυνηγούν λόχοι καί τάγματα. Αυτοί θά τρύπωναν, τυφλοπόντικοι στη γη.

Βρέθηκαν επτά καταφύγια σέ διάφορα σημεία. Φαίνεται ότι η Αστυνομία ήξερε καί άλλα πού δέν τά φανέρωσε. Υπήρχαν και άλλα πού δέν αναφέρθηκαν στήν δίκη της Μ.Λ.Α….

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ Μ.Λ.Α.» (Σελ. 110, 111)

Η Μ.Λ.Α. κοντά στήν άλλη μεγάλη αποστολή της είχε καί μερικούς μικρούς «στόχους». Πήγαινε νά πάρη μέ διμέτωπη επίθεσι τήν Θεσσαλονίκη.

Πρώτος στόχος ήταν ένας φούρναρης στήν επάνω συνοικία του Κουλέ – Καφέ, ο Γιάννος. Ο ίδιος ο Παπαθανασίου επρόσταξε τήν εκτέλεσί του.

Άλλος προγεγραμμένος ήταν ένας… «τομπολατζής», ο Στέφανος Κονδύλης. Δύσκολα μονάχα μπορούσαν νά τόν βρουν. Σχεδόν αλήτης γύριζε τά καφενεία καί έπαιζε τήν «τόμπολά» του.

Φοβερός και τρομερός «προδότης» καί εχθρός του λαού, βρέθηκε καί η κόρη μιας «περιπτερούχου», της Χατζοπούλου. Ο ίδιος ο Παπαθανασίου έδωσε πάλι τήν διαταγή καί ο Παπαδόπουλος επιφορτίσθηκε μέ τήν εκτέλεσι.

Αποφάσισαν επίσης νά καταστρέψουν καί τό οινοπωλείο του Μανάβη ίσως γιατί προδοτικό ήταν το κρασί του. Ο Σιδηράκης

θυμήθηκε ότι ένας φίλος καί ομοϊδεάτης του φοιτητής, ο Ιωάννης Τριάρχου, είχε κρυμμένη μιά χειροβομβίδα…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΠΟΛΛΑ ΟΠΛΑ, ΛΙΓΑ ΧΕΡΙΑ» (σελ. 115)

Αφθονούσαν τά όπλα. Εσπάνιζαν τά άξια χέρια.

Εφρόντισε από τήν εποχή της Βάριζας τό κόμμα νά αποθηκεύση τά όπλα.

Βρέθηκαν στό σπίτι του Καραπαλκάκη 27 αυτόματα, 1.500 φυσίγγια, 34 γεμιστήρες, μηχανή γεμίσματος καί στου Κυριακού 8 αυτόματα, 2 τουφέκια, βλήματα ταχυβόλων, 7 φωτοβολίδες, φυσίγγια, γεμιστήρες κλπ., στου Τσακιρόπουλου 12 τουφέκια, 2 περίστροφα, 17 χειροβομβίδες, 25 ταινίες πολυβόλου, πολλά φυσίγγια, στου Σερβίτη πολλά αυτόματα, 6 περίστροφα, 70 χειροβομβίδες, φυσίγγια στου Εκμεκτσόγλου αυτόματα, περίστροφα, φιάλες μέ «υγρόν πυρ»…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΑΠΟΛΟΓΙΕΣ» (Σελ. 133-134)

Πολλοί άρχισαν τίς απολογίες τους μέ τό πρώτο στοιχείο της κατηγορίας: Την «απόσπασι μέρους της Επικρατείας». Ούτε καν πέρασε από τό μυαλό τους «τέτοιο πράγμα», είπαν. Εάν, οποιοσδήποτε, έστω καί τό κόμμα, τούς έλεγε νά δώσουν καί μιά σπιθαμή της Μακεδονικής γης σ’ άλλους, θά τόν χτυπούσαν. Οι μεγάλοι έσχιζαν τά ρούχα τους ότι δεν έπαψαν ποτέ νά είναι καί μεγάλοι πατριώτες. Ο Παπάζογλου υψώνοντας

τήν ήρεμη, αλλά σταθερή φωνή του, εφώναξε: «Οι κομμουνισταί είπαν τό στόπ στούς Βουλγάρους»…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΚΑΙ ΜΙΑ ΓΟΗΣΣΑ» (Σελ. 138)

Τό ακροατήριο αναταράχθηκε καί συγκέντρωσε όλη την προσοχή του όταν άρχισε τήν απολογία της η Ολυμπία Παπαδοπούλου, η όμορφη κοπέλα καί σύνδεσμος του αρχηγού:

Ήμουν απλό μέλος του κόμματος στή συνοικία μου. Τον Αύγουστο 1946 εγνώρισα τον Παπαθανασίου. Έφυγα τότε στάς Σέρρας καί όταν γύρισα μέ προσέλαβε σύνδεσμό του.Ήταν τότε Γραμματέας της Μεγάλης Αχτίδας. Τον Ιανουάριο 1947 έγινε στέλεχος της Επιτροπής Πόλης καί πάλιν εγώ ήμουν σύνδεσμος. Του μετέφερα απλώς σημειώματα. Τόν Μάϊον εξαναγκάσθηκα από τους οικείους μου νά φύγω στάς Σέρρας.

Ο Παπαθανασίου δέν μου έλεγε τούς σκοπούς του παρά μόνον μέ χρησιμοποιούσε ώς εκτελεστικό όργανο.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΑΛΥΓΙΣΤΗ ΜΟΔΙΣΤΑ» (Σελ. 139)

Αλύγιστα καί σχεδόν προκλητική υπήρξε στήν απολογία της η μοδίστα Δέσποινα Φούκα 28 χρόνων «άγαμος». Ήτο αθωοτέρα περιστέρας. Δέν είχε καμμιά σχέσι μέ τήν οργάνωσι και ακόμη ολιγώτερον ήταν εφεδρική «σύνδεσμος» του αρχηγού. Ήταν απλώς κομμουνίστρια, άν αυτό αποτελούσε έγκλημα.

- Απορώ, είπε, γιατί βρίσκομαι εδώ καί μέ είχαν τόσο καιρό στο κρατητήριο. Ένας αξιωματικός της Ασφαλείας ήλθε στό

απομομονωτήριο καί μέ έβαλε νά υπογράψω μιά κατάθεσι ότι ήμουν σύνδεσμος της Ο.Π.Λ.Α. Εγώ διαμαρτυρήθηκα γιατί δέν ήμουν… άξια γιά τέτοια θέσι! Μ' ερώτησαν γιά κάποιο Παπαθανασίου, κάποιον Παπαδόπουλο. Τούς είπα ότι δέν τούς ξέρω διότι δέν ήξερα τά πραγματικά ονόματά τους.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ» (Σελ. 141-142)

Τελευταίος απολογήθηκε ο αρχηγός. Δέν ήταν απολογία αυτή, αλλά κατηγορητήριο, επίθεσις, έφοδος καί έκρηξις. Άστραψε καί εβρόντησε. Τό ακροατήριο κρατούσε τήν αναπνοή του. Αλύγιστος, ωμός, προκλητικός, άρχισε:

- Θα μιλήσω καί σας παρακαλώ νά μή μου κάμετε ερωτήσεις. Στό τέλος ρωτήστε με ό, τι θέλετε.

Είμαι υποχρεωμένος νά υπερασπισθώ τό κόμμα μου. Εγώ είμαι στέλεχος του κόμματος καί υπεύθυνος της Αυτοάμυνας. Αναλαμβάνω όλες τίς ευθύνες γιά τά όπλα καί γιά τήν καθοδήγησι καί γιά τίς πράξεις μου. Εγώ πρέπει να αποδείξω γιατί εκάμαμε αυτές τις δουλειές. Θά πω πρώτα λίγα γιά τήν ιστορία μου. Από την Αλβανία ήλθα στή Θεσσαλονίκη. Ήμουν τότε μέλος του κόμματος. Δουλέψαμε στήν αρχή γιά νά κρατήσουμε τό ηθικό του ελληνικού λαού καί τό επετύχαμε νομίζω. Μου είπατε γιατί δέν πήγα σέ άλλη οργάνωσι τήν Π.Α.Ο. ή τον Ε.Δ.Ε.Σ. Δέν πήγα γιατί ήσαν προδοτικές οργανώσεις, όπως το πιστοποιεί ο Άγγλος ταξίαρχος Έντυ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ» (Σελ. 148)

Τό πρωί στίς 22 Νοεμβρίου 1947 ο Διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης μέ σχετική κουστωδία έκαμε «επίσκεψι» στό παντουφλάδιο – τσαγκαράδικο του Θεωδόρου Ξακουστίδη στά «Λαδάδικα».

Είχε ο μοίραρχος κ. Σαμαρτζής πληροφορίες ότι τό «ταπεινό» μαγαζί ήταν «γιάφκα» πού έδινα βενζίνη καί «παιδιά» σέ μιά βάρκα γιά νά τούς βγάλη στίς εκβολές του Αλιάκμονα στρατιώτες της «λευτεριάς» στά Πιέρια καί τόν Όλυμπο, παληές κατοικίες των μουσών καί των θεών καί τώρα των ληστών καί των ανταρτών.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ» (Σελ. 155)

Τό αρχηγείο είχε ζητήσει 500 αγωνιστάς από μέσα από τήν Θεσσαλονίκη. «Τό πλάνο ήταν γιά 500 πρόσωπα, είπε καί ο Καλογεράς.

Γινόταν τό παράξενο σ’ ένα πόλεμο, πού είχε εξαπολύσει τό κόμμα των προλεταρίων, νά παίρνουν μέρος πολύ λίγοι προλετάριοι των πόλεων καί νά έχουν όλο τό βάρος οι μικροϊδιοκτήτες αγρότες των χωριών. Αυτούς μπορούσαν εύκολα μέ τό ζόρι νά επιστρατεύσουν αρσενικούς καί θηλυκούς.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ» (Σελ. 161)

Ο Γ. Καζάκας ήταν απ' τόν Απρίλη του 1947 καί «Οικονομικός υπεύθυνος» του Μακεδονικού γραφείου, υπουργός δηλαδή των Οικονομικών Μακεδονίας – Θράκης.

Τό παράξενο είναι όμως ότι δέν τά πήρε μαζωμένα αλλά σε δόσεις. Πώς καί από που ήλθαν αυτά τά ποσά δέν μπόρεσε νά τό εξακριβώσει η Αστυνομία. Τά έστειλε φαίνεται η ηγεσία του κόμματος από τήν

Αθήνα μέ μικρές επιταγές σ' ωρισμένα πρόσωπα γιά νά μή προκαλέσουν υποψία.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ» (Σελ. 165)

Τό Κόμμα διατηρούσε στήν Θεσσαλονίκην καί εμπορικές και καθαρά κερδοσκοπικές επιχειρήσεις αληθινές «μπίζνες».

Τό υλικό της Ε.Τ.Α. (Επιμελητείας του αντάρτη) έδωσε τήν πρώτη αφορμή…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ,ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ,ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ Κ.Λ.Π.» (Σελ. 172)

Τό είχε στήν αρχή ο Τσακιράκης. Έπειτα τό πήρε ο Δημήτριος Αθανασιάδης. Ιδού τί λέγει ο τελευταίος στήν απολογία του:

«Δέν είμαι κομμουνιστής. Δέχθηκα νά δουλέψω μέ τό κόμμα καί γιά λογαριασμό του γιά νά βγάλω τό ψωμί. Τό τυπογραφείο μου στήν Δράμα τό πήραν οι Βούλγαροι. Τόν Ιούνιο 1946 μέ επλησίασε ο Δημοσιογράφος Δρόσος καί μου πρότεινε νά ιδρύσωμε τυπογραφείο του κόμματος. Υπέγραψα χαρτί ότι αγόρασα δήθεν γιά $5^{1/2}$ εκατομμύρια τό τυπογραφείο απ' τόν Τσακιράκη. Αλλ' υπέγραψα τ' άλλο χαρτί ότι μεταπώλησα το τυπογραφείο σέ άλλο άγνωστο πρόσωπο τό οποίον καί ανεγνώριζα νοικοκύρην. Πραγματικό όμως νοικοκύρη καί αντιπρόσωπο του κόμματος ανεγνώριζα τόν Δρόσον…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΔΙΚΗ» (Σελ. 183)

Άρχισε η δίκη στίς 24 Ιουνίου 1948 καί τελείωσε στίς 10 Ιουλίου. Ήσαν 53 οι κατηγορούμενοι.

Ατυχώς δέν κρατήθηκαν στενογραφημένα πρακτικά. Έγιναν οικονομίες.

Τά πρακτικά αναγράφουν στερεότυπα ότι οι κατηγορούμενοι καί οι μάρτυρες της κατηγορίας αναφέρθηκαν στά «εν τη προανακρίσει».

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΠΟΛΚ» (Σελ. 185, 186, 186-187)

Ο Τζώρτζ Πόλκ, Αμερικανός δημοσιογράφος καί ανταποριτής στήν Ελλάδα καί τήν Μέση Ανατολή του ραδιοφωνικού συγκροτήματος Κολούμπια, έφθασε τό πρωί (7 Μαΐου 1948) στήν Θεσσαλονίκη μέ αμερικανικό αεροπλάνο από τήν Αθήνα.

Ο Πόλκ συναντήθηκε τό μεσημέρι μέ άλλους Αμερικανούς δημοσιογράφους καί διπλωματικούς υπαλλήλους στό ξενοδοχείο «Μεντιτεράνεαν» όπου ήταν η Εδρα της Βαλκανικής Επιτροπής.

Τήν Κυριακή 9 Μαΐου , τόν ζήτησαν οι φίλοι του στό ξενοδοχείο, αλλά πήραν τήν απάντησι ότι είχε βγη πρωί - πρωί έξω.

Δέν γύρισε ούτε τήν Δευτέρα καί τήν Τρίτη. Οι φίλοι του άρχισαν να απορούν καί νά ανησυχούν. Υπωπτεύονταν μόνο μήπως είχε πάει στό βουνό νά συναντήση συμμορίτες. Τούς είχε ρωτήσει κιόλας αν γνώριζαν στην Θεσσαλονίκη κανένα καλό κομμουνιστή γιά νά τόν φέρη σέ επαφή μέ τήν κομμουνιστική οργάνωσι καί τόν αρχιστράτηγο καί πρωθυπουργό της Μάρκο.

Η γυναίκα του η Ρέα βρήκε σ’ ένα συρτάρι δυό γράμματα πού τάχε γράψει ο Πολκ τό Σάββατο τό απόγευμα. Τό ένα γιά τή μητέρα του στήν Αμερική, τό άλλο γιά τόν προϊστάμενό του Έντουαρτ Μούρραιη καί διευθυντή τής Κολούμπια. Σκέφθηκε ίσως τότε ότι ο άνδρας της θάφυγε ξαφνικά καί έτσι δέν πρόλαβε να δώση στό ταχυδρομείο τά γράμματα. Που αλλού μπορούσε τόσο βιαστικά νά φύγη παρά στό βουνό; Πραγματοποίησε τέλος πάντων τό παληό του όνειρο, νά συναντήση το Μάρκο…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ» (Σελ. 189, 204)

Όταν όμως χαρούμενη καί πεταχτή γύρισε η Ρέα στό ξενοδοχείο, βρήκε νά τήν περιμένουν ο γενικός πρόξενος της Αμερικής μέ τήν Έλεν Μάμας. Μέ σοβαρό καί επίσημο ύφος ο πρόξενος της ανακοίνωσε τότε ότι είχε βρεθή στό λιμάνι τό πτώμα του συζύγου της καί της έδωσε τά συλληπητήριά του.

Μ’ ένα φετφά, δηλαδή, μ’ ένα επίσημο ανακοινωθέν της, στις 20 Μαΐου διαλάλησε ότι εσκότωσαν τόν Πόλκ εκ «προμελέτης» η Ασφάλεια Αθηνών, ο υπουργός της Ασφαλείας καί ο αστυνομικός διευθυντής Θεσσαλονίκης, γιά νά μή βγάλει στή φόρα τά εγκλήματα του μοναρχοφασισμού καί νά μή ξεσκεπάση τίς αηδείς συκοφαντίες γιά τό δήθεν παιδομάζωμα…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ» (Σελ. 219-220)

Η βάρκα μέ τό καινούργιο πλήρωμα τράβηξε στ' ανοιχτά… Ο Μουζενίδης τέτε του είπε: Πές του Πόλκ ότι θά του δέσουμε τά μάτια γιά νά μή αντιληφθή τήν διεύθυνσι της βάρκας. Εν τάξει, αποκρίθηκε

πρόθυμος εκείνος. Ο άγνωστος μέ τήν τραγιάσκα έβγαλε καί έδωσε του Βασβανά ένα μεγάλο μαύρο μανδήλι. Ο Βασβανάς τό πέρασε στόν Μουζενίδη. Αυτός καί έδεσε τά μάτια. Σέ πέντε λεπτά ξαναείπε ο Μουζενίδης: Πες του ότι θά του δέσουμε τά χέρια καί τά πόδια γιά λόγους ασφαλείας. «Καί τυφλός ακόμα, ας φθάσω εκεί πού πρέπει νά φθάσω», ήταν η απάντησις του Πόλκ. Ύστερα από άλλα 10-15 λεπτά άκουσε ξαφνικά ένα πυροβολισμό δίπλα του καί είδε τόν Πόλκ νά σωριάζεται κάτω στήν βάρκα. Πυροβόλησε ο Μουζενίδης. Κανένας απ' τούς άλλους δυό πού ήσαν μπροστά του δέν κουνήθηκε.

ΠΕΝΗΝΤΑ ΘΡΕΦΤΑΡΙΑ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΣΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΠΕΝΗΝΤΑ ΘΡΕΦΤΑΡΙΑ» (Σελ. 5-6)

Είχα ξυπνήση εκείνη τήν ημέρα -1 Μαρτίου 1943- πολύ ενωρίς. Ο Θάλαμός μας ήταν ακόμα βυθισμένος στό σκοτάδι. Μονάχα στά μπροσθινά παράθυρα άρχισε νά κάμνη τήν εμφάνισί του ένα θαμπό καί μουντό σύννεφο, η χαραυγή. Σηκώθηκα. Φοβήθηκα όμως μή σκοντάψω σέ κανένα απ' τά 35 ξύλινα κρεββάτια πού ήσαν σκορπισμένα στό θάλαμο. Ξανάπεσα στό στενό κρεββάτι καί γύρισα στό άλλο πλευρό.

Ο Χόϊζερ αυτός, λοχίας της Γκεστάπο, ήταν διοικητής του στρατοπέδου «Παύλος Μελάς» της Θεσσαλονίκης καί υπέρτατος απόλυτος κύριος καί αφέντης 650 κρατουμένων. Κοντόχονδρος, ντοματοειδής, μέ γκρίζα σκληρά μάτια, είχε απέναντί μας αέρα καί ύφος δέκα τουλάχιστον φελτ – μάρσαλ καί στραταρχών. Ο χιτλερικός φανατισμός του τόν είχε κάμει αληθινό κτήνος. Τήν προηγούμενη μέρα

μέ είχε μπατσίσει στήν αυλή του στρατοπέδου, μπροστά σ' όλους τούς φυλακισμένους, στά καλά καθούμενα, χωρίς λόγο καί αφορμή…

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ: «ΤΥΧΗ ΒΟΥΝΟ!» (Σελ. 26, 32)

Τέλη Φλεβάρη του 1907, έφευγε απ' τό Μορίχοβο τό σώμα του Γεώργη Βολάνη, αφού τά κατάφερε πολύ καλά σέ αρκετές συμπλοκές μέ τούρκους καί Βουλγάρους καί σκόρπισε ερείπια, στάχτη καί αίματα σέ πολλά βουλγαροχώρια. Ο νεαρός καί αγράμματος αρχηγός του μέ τό γλυκό καί ωραίο, σάν παρθένας, πρόσωπο καί τά πολλά σά νύφη ασημικά στο στήθος είχε γίνει ο τρόμος καί ο φόβος. Πήγαινε γιά τά Θεσσαλικά σύνορα καί τήν Αθήνα καί απ' εκεί στην Κρήτη.

Τρίζει ευθύς τά δόντια, αρπάζει τό περίστροφό του, τό ακουμπάει πίσω στό κεφάλι του Κονδύλη καί τραβάει τρεις φορές τήν σκανδάλη. Δεν πήρε φωτιά. Νομίσαμε πώς ήταν άδειο καί αστειευόταν. Τήν τετάρτη όμως φορά, ακούσθηκε δυνατός πυροβολισμός. Η σφαίρα πέρασε απ' τό αυτί του Κονδύλη καί τρύπησε τό υπόδημα ενός Κρητικού καί ελαφρά πολύ τόν πλήγωσε.

Πετάχθηκαν ευθύς οι Κρητικοί μέ τά μαχαίρια νά τόν κομματιάσουν. Μπήκαν όμως στή μέση οι αρχηγοί, ο Κονδύλης, ο Νώντας και πολλοί άλλοι. Ο Βαγγέλης ήταν αγαπητός. Τόν πήραν ο Νώντας καί ο Ξυλευσίνος καί τόν πήγαν στό κατάλυμά του νά κοιμηθή.

Τό περίστροφο είχε πέσει μέσα στά κρέατα τά ψωμιά καί τά κόκκαλα. Τό είδαμε. Ήταν γεμάτο. Οι τρεις σφαίρες ήσαν κτυπημένες απ' τήν σκανδάλη χωρίς νά πάρουν φωτιά!

- Θάμμα! Θάμμα! φώναξαν πολλοί, κάνοντας τόν σταυρό τους. Μερικοι ρώτησαν τόν Κονδύλη αν έχη «τίμιο ξύλο» επάνω του.

Καί οι Κρητικοί, πού είχαν βγάλη τά μαχαίρια, αναγνώριζαν ότι έκαμαν πολύ καλά, πού τά ξανάβαλαν στη θήκη τους.

Όταν αποχαιρέτησε ο Βολάνης τόν Κονδύλη του είπε:

- Λοχία! Έχεις τύχη βουνό…

Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΟΔΗ

Όταν ο Γεώργιος Μόδης ήρθε για πρώτη φορά στην ελεύθερη Ελλάδα σε ηλικία 20 ετών, φοιτητής στην Νομική Σχολή, του Πανεπιστημίου Αθηνών, τα μόνα γλωσσικά του εφόδια ήταν όσα του είχε δώσει η καθαρεύουσα, την οποία είχα μάθει στην γενέτειρά του, το τουρκοπατημένο Μοναστήρι. Ωστόσο την εποχή εκείνη το γλωσσικό μας ζήτημα είχε πάρει μεγάλες διαστάσεις. Τα κηρύγματα του δημοτικισμού άσκησαν πολύ μεγάλη επίδραση πάνω στο γλωσσικό όργανο του νεαρού φοιτητή Γεώργιου Μόδη στην διάρκεια των σπουδών του (1907-1912) στην Αθήνα.

Την ίδια όμως εποχή στην Αθήνα αναζωπυρώνεται η ιδέα για εθνική εξόρμηση προς την σκλαβωμένη Μακεδονία. Έτσι μέσα στο όραμα της εθνικής προσπάθειας και μέσα στο κλίμα του γλωσσικού ζητήματος ο φοιτητής Γεώργιος Μόδης αρτιώνει την ακέραια μορφή της Ελλάδας και στηριγμένος στην αγάπη του αλλά και σε κάθε λογής γνώση και εμπειρία καταλήγει σ' ένα όραμα Μακεδονολατρίας. Βαθιά επηρεασμένος από το κήρυγμα του δημοτικισμού θα προσπαθήσει να γράψει αργότερα το λογοτεχνικό του έργο στην Δημοτική χωρίς να κατορθώσει να την γράψει εντελώς σωστά[41]. Τούτο ασφαλώς πρέπει ν' αποδοθεί στο ότι έζησε ο Γεώργιος Μόδης στα νεανικά του χρόνια έξω από το ελληνικό μητροπολιτικό κέντρο, πέρα εκεί στο τουρκοπατημένο γλωσσικό όργανο των ανθρώπων της ελληνικής κοινότητας Μοναστηρίου. Με την ομιλούμενη μορφή της λαϊκής μας γλώσσας ήρθε σε επαφή αργότερα, μετά τα 25 του χρόνια, όταν πρόσφυγας εγκαταστάθηκε στην Φλώρινα και μπήκε στην δημόσια διοίκηση.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

41.Βλ. Εφ. «Ελεύθερον Βήμα» της 11 Ιουλίου 1934.

Η γλώσσα του Γεώργιου Μόδη, μια καλλιτεχνική εκδήλωση της διμορφίας της γλώσσας μας, μαρτυρεί την ατομική δύναμη του πεζογράφου, που είναι φανατικός οπαδός του κινήματος του δημοτικισμού[42]. Λαχτάρα και επιθυμία του ήταν να γράφει στην δημοτική και το πετύχαινε όσο του επέτρεπαν οι γνώσεις του. Ωστόσο στα πρώτα του έργα παρουσιάζεται έντονο το ελάττωμα της ανάμιξης των δύο μορφών της γλώσσας μας, της καθαρεύουσας και της δημοτικής. Στα κατοπινά του έργα δείχνει μεγαλύτερη φροντίδα για την γλώσσα και μπορεί ν' ανταποκρίνεται πιο άνετα στις απαιτήσεις της δημοτικής χωρίς όμως τελικά να μπορεί ν' αποφεύγει ορισμένα γραμματικά και συντακτικά σφάλματα. Τούτο οφείλεται στο ότι ο Γεώργιος Μόδης ως δημόσιος λειτουργός (Νομάρχης, Βουλευτής, Υπουργός) χρησιμοποιούσε και την καθαρεύουσα. Αυτή η διπλή μορφή της γλώσσας αναγκαστικά τον ακολουθούσε σ' όλη του την ζωή, με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζεται ως ατημέλητη η γλώσσα των έργων του και εξαιτίας της ν' αδικούνται τόσο πολύ οι «Μακεδονικές ιστορίες» του κατά τους κριτικούς Ροδά, Σωτηρίου, Πάντη, Βαρίκα και Λαούρδα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

42.Βλ. Εφ. «Οικονομικός Ταχυδρόμος» της 6 Ιουλίου 1972 σ. 20.

Η ατελής γλώσσα του Γεώργιου Μόδη, δεν είναι μονάχα αποτέλεσμα άγνοιας των βασικών γραμματικών και συντακτικών κανόνων της δημοτικής, αλλά είναι και συνέπεια λαθεμένων ενεργειών του και σοβαρών παραλείψεών του, δηλαδή ο τρόπος που τύπωνε τα βιβλία του (πρόχειρες και φτηνές εκδόσεις για να μοιράζονται[43] δωρεάν στους κατοίκους των περιοχών της Μακεδονίας), η εκτύπωση των βιβλίων του σε τυπογραφεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας, η επιπόλαιη διόρθωση των τυπογραφικών δοκιμίων από ανειδίκευτους και περιστασιακούς διορθωτές ή από τον ίδιο τον συγγραφέα και η ταυτόχρονη εκτύπωση δύο ή περισσότερων βιβλίων σε διαφορετικά τυπογραφεία[44]. Ανεξάρτητα όμως από το πώς παρουσιάζεται η γλώσσα του στα έργα του, ο Γεώργιος Μόδης έμεινε αταλάντευτος υπερασπιστής της Δημοτικής με προοδευτικές αντιλήψεις, που ζητούσε περισσότερη απλοποίηση στο τυπολογικό και την απαλλαγή της γραφής από τους τόνους και τα πνεύματα. Ο ίδιος έγραφε σχετικά: «Αναδειχθήκαμε και εμείς αρκετά γνήσιοι απόγονοί τους. Παραδέρνομε τόσα τώρα χρόνια με τις ελληνικούρες, τους τόνους, τα πνεύματα, τις περισπωμένες, που ταλαιπωρούν τα Ελληνόπουλα. Έχει σημειωθεί βέβαια σημαντική πρόοδος. Αλλά δεν πάψαμε να έχομε διγλωσσία, την κάθε μία με χωριστό τυπικό και γραμματική και σωστή γλωσσική αναρχία, ενώ όλος ο κόσμος έχει ενιαία και στρωτή γλώσσα»[45]. Σε μια επιστολή του σημείωνε πάλι: «Πήρα το φυλλάδιό σας για τα σημεία στίξεως. Και με αυτά ασχοληθήκατε; Καιρός είναι, νομίζω, να καταργηθούν οι τόνοι και τα πνεύματα και να ελαφρυνθεί κάπως η ορθογραφία»[46].

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

43.Βλ. περ. «Ν. Εστία», τχ. 850 (1962), σσ. 1852-53 και Παράρτημα Α΄, επιστολές αρ. 12, 14 και 15.

44.Βλ. εφ. «Ελληνικός Βορράς» της 29 Νοεμβρίου 1966, σ. 5.

45.Εφ. «Οικονομικός Ταχυδρόμος» της 6 Ιουλίου 1972, σ. 20.

46.Παράρτημα Α΄, επιστολή αρ. 15.

Ωστόσο η λογοτεχνική γλώσσα του Γεώργιου Μόδη, η δημοτική χωρίς ακρότητες, διανθίζεται με λέξεις και φράσεις που δίνουν σ' αυτή χρονικό και τοπικό χρώμα. Ο διηγηματογράφος χρησιμοποιεί ιδιωματικές λέξεις και βάζει στο στόμα των «ηρώων» του και των «ηρωίδων» του λέξεις ελληνικές παρεφθαρμένες, λέξεις τούρκικες, αρβανίτικες, σλάβικες, αγγλικές, γαλλικές, ποντιακές, κρητικές και άλλες, γιατί είναι ανάγκη καθαρά λογοτεχνική, γιατί έτσι πετυχαίνει το «πρέπον ύφος» στην πλοκή. Όλα τα λεκτικά στοιχεία που μεταχειρίζονται είναι ολοζώντανα, κυκλοφορούν από στόμα σε στόμα, περιλαμβάνονται στο άγραφο λεξιλόγιο των «ανθρώπων» του το οποίο ακατάπαυστα και ανεπαίσθητα εξογκώνεται, πλουτίζεται και αλλοιώνεται. Οι λέξεις, που μεταχειρίζεται, είναι λέξεις της τρέχουσας λογοτεχνικής ανάγκης επειδή ο Γεώργιος Μόδης αναφέρεται σε άπειρες εκδηλώσεις μιας πολυποίκιλης κοινωνίας στα χρόνια της τουρκοκρατίας στην Μακεδονία, «στας αλληλοκαταβριχθιζόμενας φυλάς της μακεδονικής Βαβέλ», όπως χαρακτηριστικά γράφει ο ίδιος[47]. Ένα ακόμη στοιχείο της ιδιοτυπίας του πεζογράφου είναι η γλώσσα που βάζει στο στόμα των «ηρώων» και των «ηρωίδων» του. Με τους ιδιωματισμούς ή με τον αγραμματισμό των λέξεων ο Γεώργιος Μόδης ηθογραφεί τους «ήρωές» του κατά ένα μοναδικό τρόπο μέσα στην νεοελληνική πεζογραφία. Κανένας άλλος νεοέλληνας πεζογράφος δεν έχει παρουσιάσει το τοπικό χρώμα της γλώσσας στην Μακεδονία ούτε το ύφος της λαλιάς των λαϊκών και απλοϊκών ανθρώπων της μακεδονικής υπαίθρου. Και από την άποψη αυτή η συμβολή του Γεώργιου Μόδη είναι μεγάλη στην νεοελληνική μας λογοτεχνία.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

47.Γ. Μόδη, «Μακεδονικές ιστορίες», Αθήνα 1920, σ. 60, Βλ. και Ν. Ι. Μέρτζου, «Εμείς οι Μακεδόνες», εκδ. «Ι. Σιδέρης», Αθήνα 1986.

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ

Εκτός από την λογοτεχνική του αξία, το έργο του είναι σημαντική πηγή δευτερεύουσας τοπικής ιστορίας καθώς ο Γεώργιος Μόδης ήταν πρωταγωνιστής ή αυτόπτης μάρτυρας γεγονότων μιας ιδιαίτερα ταραγμένης εποχής. Δυστυχώς το έργο του δεν έχει μελετηθεί όσο θα άξιζε.

Ο Γεώργιος Μόδης ήταν άνθρωπος ενθουσιώδης, συναισθηματικός και ευέξαπτος. Στο γράψιμό του έκανε συχνή χρήση πλεονασμών και υπερβολών που ο αναγνώστης μπορεί να κριτικάρει. Είχε όμως ένα πλουσιότατο λεξιλόγιο σε σημείο που αναρωτιέται κανείς εάν δημιουργούσε λέξεις, π.χ. το «τουρανικός» που εμφανίζεται σε δύο γραπτά του και την μια φορά μάλιστα το «τ» είναι κεφαλαίο· είναι πολύ απίθανο να πρόκειται για το ίδιο τυπογραφικό λάθος.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΡΟΤΟΜΗΣ

Κεντρική πλατεία Φλώρινας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μακεδονικές ιστορίες - Πενήντα Θρεφτάρια, 1954.

«Πενήντα Θρεφτάρια».

«Τύχη Βουνό».

2. Μακεδονικές ιστορίες - Τέσσερις Δίκες στη Θεσσαλονίκη, 1959.

«Ο.Π.Λ.Α. Η Στενή Αυτοάμυνα».

«Η Δίκη».

«Φόνοι και Απόπειρες Φόνων» (Κοφίτσας, Βαρδουλάκης).

«Εκστρατεία Εναντίον Καφενείου Ημέρα Πάσχα».

«Βόμβες».

«Βόμβες Κατά Αεροπόρων».

«Ανατινάξεις».

«Ληστείες».

«Η Μαζική Λαϊκή Αυτοάμυνα».

«Η Αποκάλυψις».

«Καταφύγια».

«Οι Στόχοι της Μ.Λ.Α.».

«Πολλά Όπλα, Λίγα Χέρια».

«Απολογίες».

«Και μια Γόησσα».

«Η Αλύγιστη Μοδίστα».

«Η Απολογία του Αρχηγού».

«Οικονομική Διαχείρισις και Στρατολογία».

«Στρατολογία».

«Οικονομική Διαχείρισις».

«Επιχειρήσεις».

«Τυπογραφείον, Βιβλιοπωλείον, Αυτοκίνητα κ.λ.π.».

«Η Δίκη».

«Υπόθεσις Πολκ».

«Το Έγκλημα».

«Η Αποκάλυψις».

3. Μακεδονικές ιστορίες – Η διηγηματογραφία του Γεωργίου Χρ. Μόδη, 1988.

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μακεδονικές ιστορίες – Διηγήματα, 1920.
2. Μακεδονικές ιστορίες – Διηγήματα, 1929.
3. Στα μακεδονικά βουνά, 1930.
4. Μακεδονικές ιστορίες – Ο Γερομήτρος, 1934.
5. Μακεδονικές ιστορίες – Η «πεταλούδα», 1937.
6. Μακεδονικές ιστορίες – Πάντεφ ο δυναμιστής, 1938-1939.
7. Μακεδονικές ιστορίες – Πόλεμος και κατοχή, 1947.
8. Μακεδονικός αγών Κι μακεδόνες αρχηγοί, 1950.
9. Μακεδονικές ιστορίες – Χωριά – φρούρια της Μακεδονίας, 1950.
10. Μακεδονικές ιστορίες – Πενήντα θρεφτάρια, 1954.
11. Μακεδονικές ιστορίες – Ντόκτορ Γιάννη, 1957.
12. Μακεδονικές ιστορίες – Τα δυο στρατόπεδα, 1958.
13. Μακεδονικές ιστορίες – Τέσσερις Δίκες στη Θεσσαλονίκη, 1959.
14. Μακεδονικές ιστορίες – Χριστίνα, 1959.
15. Μακεδονικές ιστορίες – Το λαμπρό καταφύγιο, 1960.
16. Μακεδονικές ιστορίες – Μαργαρίτα, 1963.
17. Συμβολή και επίδρασις των Δυτικομακεδόνων εις την πνευματικήν, οικονομικήν ανάπτυξιν της Σερβίας κατά τον ιη΄ - ιθ΄ αιώνα, 1963.
18. Μακεδονικές ιστορίες – Ο μισότρελος κουρελής, 1966.
19. Μακεδονικός αγών και η νεώτερη μακεδονική ιστορία, 1967.
20. Μακεδονικές ιστορίες – Πόλεμος και κατοχή, 1967.
21. Μακεδονικές ιστορίες – Υποσχέσεις ανεκπλήρωτες, 1969.
22. Μακεδονικές ιστορίες – Κρυψάνες, 1970.
23. Μακεδονικές ιστορίες – Ο δραπέτης, 1972.
24. Αγώνες στη Μακεδονία, (τόμος Α΄), 1975.
25. Αγώνες στη Μακεδονία, (τόμος Β΄), 1975.

26. Μακεδονικές ιστορίες – Ο πύργος του Γραμματικόβου.
27. Μακεδονικές ιστορίες – Η διηγηματογραφία του Γεωργίου Χρ. Μόδη, 1988.

ΙΣΤΟΓΡΑΦΙΑ

www.google.com/search?q=Γεώργιος + Μόδης

http://www.growth-dynamics.com/books/PERI%20MAKEDONIAS%20electronic